

WAT IS DE MENS?

ADAM, ALIEN OF AAP?

WAT IS DE MENS?

ADAM, ALIEN OF AAP?

HET VERVOLG OP

Wie heeft God gemaakt?

Op zoek naar een allesverklarende theorie

Edgar Andrews

Vertaald en uitgegeven in het Nederlands met toestemming van Edgar H. Andrews. Alle rechten voorbehouden.

Alle schriftaanhalingen komen uit de NBG-vertaling van 1951, tenzij anders aangegeven.

Voetnoten van de auteur eindigen altijd met *E. A.*, die van de uitgever eindigen altijd met *E. M.*

© 2018 Edgar Andrews

Titel: *Wat is de mens? Adam, alien of aap?*

Oorspronkelijke titel: *What is Man? Adam, Alien or Ape?*

© 2018 Nederlandse vertaling: Uitgeverij Maatkamp

Vertaling: E. W. J. Maatkamp

Redactie: Petra Laagland Winder

Omslagontwerp: HAS, Ede

Productie & Distributie: CE EL ES (www.cross-link.nl)

ISBN-13: 978 94 91706 62 2

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Van de uitgever

Ik heb de verwijzingen naar Engelstalige websites in de meeste gevallen niet vervangen door Nederlandse websites omdat dan ook vaak de details in de genoemde artikelen verloren gaan. Wie op internet wil zoeken naar Nederlands materiaal over de genoemde onderwerpen, kan ook terecht op de website van het Logos Instituut (www.logos.nl), waar over de meeste onderwerpen wel iets te vinden is.

Ik wil de proeflezers hier nog even persoonlijk noemen en bedanken. Zij hebben het manuscript doorgelezen en waar nodig verbeteringen of wijzigingen voorgesteld:

prof. dr. ir. C. Roos: dhr. Roos is in 1975 gepromoveerd aan de TU Delft op een onderwerp uit de wiskunde en was tot 2006 hoogleraar wiskunde aan die universiteit. Van 1998 tot 2002 was hij deeltijdhoogleraar aan de universiteit van Leiden. Hij is ouderling van de Hervormde gemeente te Waddinxveen en lid van het breed moderamen van de PKN-classis Gouda. Van 1977 tot 1991 was hij voorzitter van het bestuur van de Evangelische Hogeschool. Zijn persoonlijke websites: www.otct.eu, www.st.ewi.tudelft.nl/~roos/

prof. dr. Jan Hoek: dhr. Hoek is non-resident hoogleraar systematische theologie aan de Evangelische Theologische Faculteit (ETF) te Leuven, België. Tot oktober 2015 was hij bijzonder hoogleraar gereformeerde spiritualiteit aan de Protestantse Theologische Universiteit (PthU) te Groningen en hoofddocent aan de Christelijke Hogeschool Ede (CHE).

prof. dr. Gie Vleugels: dhr. Vleugels is gepromoveerd in de theologie aan de North-West University te Potchefstroom in Zuid-Afrika en is hoogleraar Nieuwe Testament en Vroeg Christendom aan de ETF te Leuven.

prof. dr. Mart-Jan Paul: dhr. Paul is Hervormd predikant, deeltijdhoogleraar Oude Testament aan de ETF te Leuven, en senior docent Oude Testament aan de Christelijke Hogeschool Ede. Hij is ook eindredacteur van de twaalfdelige Studiebijbel Oude Testament (zijn website: www.mjpa.nl).

E. W. J. Maatkamp

Dankbetuiging

Geen boek ziet ooit het licht zonder de bemoedigingen en het advies van anderen. Ik wil dan ook de vele vrienden die het manuscript gelezen hebben en veel nuttige tips gaven voor de verbetering van het boek, hartelijk danken. Ik ga ze niet allemaal noemen omdat ik dan vast iemand vergeet, maar er is één persoon die ik wel moet noemen, Eddy Maatkamp, die ook het eerste deel - *Wie heeft God gemaakt?* - van deze tweedelige serie in het Nederlands vertaald en uitgegeven heeft en dit huidige project met veel wijsheid, zorg en enthousiasme ondersteund heeft. Hij zal de Nederlandse editie waarschijnlijk nog eerder uitgeven dan dat de Engelse editie verschijnt!

Verwijzingen

Elk hoofdstuk heeft genummerde eindnoten. In het verleden heb ik geprobeerd om verwijzingen naar websites te vermijden omdat zij meestal niet een blijvende plek op het internet hebben, en omdat de websites waar die websites zelf weer naar verwijzen, ook vaak na enige tijd weer verdwijnen. Maar de situatie is veranderd en veel oorspronkelijk werk is nu gepubliceerd op het internet en is simpelweg niet verkrijgbaar in boekvorm. En zelfs wanneer die werken wel beschikbaar zijn in universiteitsbibliotheken en dergelijke, is er ander belangrijk verwijsmateriaal dat niet toegankelijk is voor de meeste lezers dan alleen via het internet. Ongetwijfeld zullen sommige van de websites na verloop van tijd verdwijnen, maar er zijn altijd gelijksoortige bronnen toegankelijk door te zoeken naar de genoemde auteurs of onderwerpen, en het alternatief zou zijn om helemaal geen websites te noemen. Waar mogelijk verwijs ik uiteraard wel naar gedrukt materiaal.

Edgar Andrews
Welwyn Garden City, Engeland
28 september 2017

Aanbevelingen

Edgar Andrews heeft de gave om diepzinnige onderwerpen toegankelijk te maken. Met zijn uitgebreide wetenschappelijke kennis informeert hij de lezer met deskundigheid en wijsheid over de belangrijke vragen van onze tijd.

**Paul Copan, Pledger Family leerstoel Filosofie en Ethiek,
Palm Beach Atlantic University**

De auteur beschrijft op heldere wijze het belang van een goede visie op de mens. Hij is in discussie met wetenschappers met andere opvattingen en weet zijn eigen christelijke standpunt goed te onderbouwen. Met veel voorbeelden brengt hij de stof dicht bij de lezer.

**Mart-Jan Paul, deeltijdhoogleraar
Oude Testament aan de ETF te Leuven**

Dr. Andrews presenteert in zijn boek het bijbelse mensbeeld en contrasteert dat met de mens zoals deze zich vanuit een consequent evolutionistische benadering aandient. Het is aan de lezer om te beoordelen welk model het meest geloofwaardig is. Andrews voert in elk geval een prima pleidooi!

**Gie Vleugels,
hoogleraar Nieuwe Testament en
Vroeg Christendom aan de ETF te Leuven**

Als wiskundige ben ik onder de indruk geraakt van een in 1930 bewezen stelling van Kurt Gödel. Ruwweg samengevat zegt de stelling dat er geen logisch denksysteem bestaat dat zowel consistent als volledig is. Het is door toonaangevende wiskundigen herkend als de doodsteek voor de opvatting dat wiskunde en logica een betrouwbare bron van zekere (volledig betrouwbare) kennis zouden opleveren. Dit is geheel in lijn met de bijbelse boodschap dat de mens na de zondeval is verdreven uit de hof van Eden en dat sindsdien ons de toegang tot 'zekere' kennis wordt belet (Gen. 3:24). Desondanks is de opvatting dat 'de wetenschap ons zekere (dus volledig betrouwbare) kennis oplevert' nog steeds dominant; erger nog, deze opvatting wordt door velen in stelling gebracht tegen alles wat ons in de Bijbel gegeven is. Daarom ben ik blij met dit boek. Het laat zien dat er

heel wat vragen te stellen zijn bij algemeen aanvaarde ‘wetenschappelijke waarheden’. Daarbij is het de nadrukkelijke bedoeling van de auteur te wijzen op de enige betrouwbare bron van kennis, Gods Woord, en op Jezus Christus die zich de Weg, de Waarheid en het Leven noemde.

Kees Roos, emeritus hoogleraar wiskunde aan de TU Delft

Dit innemende nieuwe boek van dr. Andrews is een krachtig antwoord op een van de meest dringende vragen van onze tijd: wat is de mens? Het toont aan dat de wereldbeschouwing van het darwinistisch naturalisme volkomen gefaald heeft en waarom wij moeten terugkeren naar een oude bron - de Bijbel - om het ultieme antwoord te vinden. Omdat het boek getuigt van grote wetenschappelijke en theologische degelijkheid en de auteur zijn betoog met sterke argumenten onderbouwt, kan ik het van harte aanbevelen.

**Michael A. G. Haykin, FRHistS, hoogleraar kerkgeschiedenis,
The Southern Baptist Theological Seminary, Louisville, KY**

‘Wat is de mens?’ Door de eeuwen heen hebben vele denkers verschillende antwoorden gegeven op deze bedrieglijk eenvoudige vraag die de psalmist zo’n drieduizend jaar geleden stelde. Velen slaan de plank volkomen mis, en slechts weinigen komen dichterbij het doel. In dit boek leidt professor Andrews zijn lezers met eerlijkheid, geleerdheid en humoristische doelgerichtheid door een doolhof aan meningen van filosofen, wiskundigen, antropologen en natuurwetenschappers naar het antwoord dat het verstand van de lezer ongetwijfeld zal boeien en zijn hart voldoening zal schenken.

**Roger W. Fay, MA, baptistenpredikant,
hoofdredacteur van The Evangelical Times, Engeland**

Professor Edgar Andrews’ boeiende boek *Wat is de mens?* is een populairwetenschappelijke verhandeling over verschillende onderwerpen, zoals de kenmerken van de menselijke natuur, de verschillen tussen allerlei kosmologieën, het belang en de uniciteit van onze biosfeer die het leven op aarde mogelijk maakt, de evaluatie van wetenschappelijke speculaties over het bestaan van multiversa, het conflict tussen de seculiere en christelijke wereldbeschouwingen enzovoort. Het boek leest net

zo gemakkelijk als zijn vorige boek, *Wie heeft God gemaakt?*, en de auteur slaagt erin om complexe ideeën over de oorsprong, inrichting, betekenis en uiteindelijke bestemming van het leven vanuit een wetenschappelijk, filosofisch en - nog belangrijker - een theologisch gezichtspunt op te delen in 'hapklare brokjes' die door de meeste lezers gemakkelijk te verteren zijn. Het gebruik van toepasselijke analogieën uit het dagelijks leven is een van de bijzondere kenmerken van dit boek, evenals de vaak humoristische maar diepzinnige beschrijving van de feitelijk absurde beweringen van secularisten die de evolutietheorie moeten bevestigen. Omdat het publieke debat in de VS over de tegengestelde posities van evolutionisten en creationisten in de afgelopen jaren steeds feller gevoerd wordt, raad ik iedereen die op zoek is naar een goede introductie tot deze materie dit boek aan, omdat het geschreven is door een deskundig wetenschapper en pleitbezorger van het creationisme.

**dr. Martin Erdmann, PhD, theoloog, auteur en directeur van
het Verax Institute, Greenville, South Carolina, VS**

Ik heb met genoegen het eerste deel van deze leerzame tweedelige serie gelezen (*Wie heeft God gemaakt?*). In dat boek presenteerde dr. Andrews goede argumenten voor het bestaan van God. Het is een inspirerend boek dat nog steeds veel lezers trekt. Nu heeft dr. Andrews een vervolg op dit boek geschreven, dat wat mij betreft aan dezelfde hoge verwachtingen voldoet als het eerste deel. Hierin geeft hij antwoord op de volgende fundamentele vragen die veel mensen zich stellen: Wat is de mens? Waar kom ik vandaan? Waarom besta ik? En wat is het doel van mijn korte en onzekere bestaan? Begin uw zoektocht hier! U hoeft niet verder te zoeken!

**dr. Geoffrey Thomas, predikant en bestuurslid van
The Banner of Trust, England**

De twee belangrijkste levensvragen zijn: (1) Wie is God? en (2) Wat is de mens? Onze antwoorden op die vragen vormen ons wereldbeeld: hoe we onszelf zien, hoe we de mensheid zien, en hoe we ons leven vormgeven. In zijn vorige boek, *Wie heeft God gemaakt? Op zoek naar een allesverklarende theorie*, gaf dr. Andrews ons het antwoord op de eerste vraag, en in deze sequel

(het vervolg) beantwoordt hij de tweede vraag op een scherpe, toegankelijke en vaak humoristische wijze. Als wetenschapper en auteur van theologische boeken (wiens meervoudige titels te veel zijn om hier te noemen), hanteert dr. Andrews een unieke werkwijze om moeilijke wetenschappelijke en filosofische ideeën zo over te brengen dat leken zoals ik ze kunnen begrijpen, terwijl hij met het grootste gemak alleen voor een academisch lezerspubliek had kunnen schrijven, zodat wij er niets van zouden begrijpen. In onze gesecculariseerde westerse samenleving biedt *Wat is de mens?* sceptici en gelovigen veel argumenten die hen aan het denken kunnen zetten over de vraag waarom deze trend verworpen moet worden en waarom de antwoorden van de naturalistische wetenschappen (in deze context ook wel sciëntisme* genoemd) op die vraag geheel ontoereikend zijn.

Gregory S. West, Ratio Christi Campus Apologetics Alliance, nationaal teamlid, oprichter en redacteur van The Poached Egg Christian Worldview & Apologetics Network

Dit is een geweldig boek om te lezen. Edgar Andrews' boek is informatief en prettig leesbaar - een prachtige combinatie van de verdiensten van de auteur. Ik zie uit naar het voltooide boek, dat wij van harte zullen aanbevelen op *Books At a Glance*.

Fred G. Zaspel, predikant van de Reformed Baptist Church in Franconia, universitair hoofddocent theologie aan het Southern Baptist Theological Seminary en hoofdredacteur bij *Books At a Glance*

Ik heb dr. Edgar Andrews' manuscript van *Wat is de mens?* gelezen en ik vond het zeer fascinerend en leerzaam. Ik vond het soms zelfs moeilijk om te stoppen met lezen. Het verstaan van de bijbelse leer over dit onderwerp is essentieel voor het ontwikkelen van een christelijk wereldbeeld. De toegankelijke schrijfstijl van professor Andrews, gecombineerd met zijn wetenschappelijke en theologische expertise, maken dit boek uniek. Ik kan het van harte aanbevelen bij predikanten en leken.

* Het sciëntisme leert dat alleen de natuurwetenschappen de werkelijkheid en het leven kunnen verklaren en dus superieur zijn aan alle andere wijsgerige disciplines. - E. M.

Als u christen bent, zal het uw horizon vergroten, u zegenen en helpen bij de verdediging van uw geloof in een wereld die het evangelie van Jezus Christus steeds meer vijandig gezind wordt.

**Robert L. Dickie, auteur en predikant van de
Berean Baptist Church in Grand Blanc, Michigan, VS**

Ik genoot van het lezen van *Wat is de mens?* van dr. Andrews. De auteur combineert de inzichten van de vele moderne filosofieën van de mens, en verklaart voor de leek de betekenis en de gevolgen van die visies. De lezer zal zich gesterkt voelen door dr. Andrews' inzicht in het christelijk geloof en zijn wetenschappelijke kennis, en zowel gelovigen als zoekenden zullen plezier beleven aan dit boek. Hoewel sommige onderwerpen moeilijk zijn, maakt de schrijfstijl dit boek toegankelijk, informatief en educatief, zodat de lezer een dieper inzicht krijgt in het hoe en waarom van de vraag die de titel van dit boek stelt. Ik kan iedereen dit boek aanbevelen, welk geloof of opleidingsniveau de lezer ook heeft, omdat de onderwerpen die het boek aansnijdt steeds relevanter worden in een tijd die zelfs de betekenis van de werkelijkheid zelf ter discussie stelt.

**Scott Schroeder, BSc Community Services,
Central Michigan University, VS**

Dr. Andrews combineert humor en overtuigende argumenten in *Wat is de mens?*, een meesterwerk dat op heldere wijze het bijbelse wereldbeeld verdedigt, terwijl het op overtuigende wijze het evolutionaire perspectief weerlegt.

**Nate Herbst,
stafmedewerker Master Plan Ministries en
presentator van The God Solution Radio Show, VS**

In *Wat is de mens?* (het vervolg op zijn uitstekende boek *Wie heeft God gemaakt?*) bijt professor Andrews zich vast in een van de grote vragen die wij ons allemaal stellen. De auteur is heel goed in staat om dit veeleisende, intrigerende en belangrijke onderwerp te bespreken. Naast ware kennis over God, is ware kennis over onszelf ook essentieel. Met zijn gebruikelijke combinatie van betrouwbare wetenschap (die hij aan leken eenvoudig weet uit te leggen), cultureel besef, positieve humor en messcherpe redeneringen, bespreekt de auteur vrijwel elk

belangrijk aspect van de vraag in kwestie. Hij gaat in op veel moderne ideeën over de mens en zijn wereld, zodat elke lezer wel iets van zijn gading vinden kan. Ik heb zelf vooral veel gehad aan het hoofdstuk over het menselijk bewustzijn, maar iedereen zal uiteraard zo zijn eigen interessegebied hebben. Ik zou het geweldig vinden wanneer alle jongeren in Engeland dit boek zouden kunnen lezen, omdat zij met dit boek in een wereld waarin er zo veel verschillende stemmen om aandacht schreeuwen, een leidraad hebben die hen de juiste weg kan wijzen. Als dit echt een prangende vraag voor u is, dan vindt u het antwoord in dit boek! Het is een waardevol boek. Koop het, lees het, en als u het uit hebt, zal het mij verbazen als u het niet ook bij anderen aanbeveelt.

**Steven Bowers, assistent-directeur
European Mission Fellowship en oud-predikant**

In *Wat is de mens: Adam, alien of aap?* gaat dr. Andrews moedig in op een van de belangrijkste vragen van onze generatie. De debatten over de natuur van de mens zijn wetenschappelijk, theologisch, filosofisch en cultureel van aard. De gevolgen zijn legio. Andrews' betoog is scherp, veelomvattend, humoristisch, deugdelijk en bevat vooral goede informatie vanuit een bijbels wereldbeeld dat gebaseerd is op het evangelie van Jezus Christus.

**Joe Fleener, echtgenoot, vader, predikant, bijbelschoolleraar
en conferentiespreker in Nieuw-Zeeland**

Edgar Andrews heeft opnieuw een prachtig boek geschreven. Hij gebruikt pakkende voorbeelden en heeft de gave om op elegante wijze ingewikkelde concepten uit te leggen. Dit is een van de boeken die ik van harte zal aanbevelen bij mijn lezers en toehoorders.

**Gert-Jan van Heugten (waaromschepping.nl),
MSc scheikundige technologie, TU Eindhoven,
auteur en spreker over diverse onderwerpen rond schepping,
evolutie, wetenschap en de Bijbel, lid redactie Weet Magazine**

INHOUD

Deel 1: de mens en het universum

<i>Voorwoord</i>	17
1. Verborgen verleden - wat is de mens? Een samenvatting <i>Dit hoofdstuk introduceert de onderwerpen die behandeld worden en vat ze samen</i>	21
2. Het Kolderkatuniversum* - kan een universum zichzelf uit niets scheppen? <i>Dit hoofdstuk behandelt enkele atheïstische verklaringen voor het ontstaan van het universum, en concludeert niet alleen dat ze schromelijk tekortschieten, maar ook dat ze de logische noodzakelijkheid van een Schepper God aantonen</i>	41
3. Kleine, platte insecten - exoplaneten en de zoektocht naar buitenaards leven <i>In dit hoofdstuk bespreken we de pogingen om bewijs te vinden voor buitenaards leven en de atheïstische denketraant achter deze vruchteloze zoektocht</i>	59
4. Het kosmische kookboek - de fijnafstemming van het universum <i>In dit hoofdstuk denken we na over de kennelijke fijnafstemming van het universum en wat ons dat zegt, waarbij we vooral aandacht schenken aan Martin Rees' populaire boek 'Zes getallen'</i>	83
5. Deutsch' onverschrokken dino's - een verkenning van het multiversum <i>In dit hoofdstuk houden we ons bezig met het in populariteit toenemende (en falende) 'multiversum' als een poging om fijnafstemming te verklaren</i>	111

* De Kolderkat is een personage uit het boek *Alice in Wonderland*. Het is een grijnzende kat die in het niets kan oplossen. - E. M.

Deel 2: de mens en de biosfeer

6. De dood en belastingen - het unieke van de mens 135
We kijken naar de mens als vermeend lid van het dierenrijk, maar wijzen op de enorme existentiële en gedragsmatige kloof tussen de mens en zijn veronderstelde naaste verwanten
7. Het gaat om de details - dieper graven in genen en genomen 155
We rekenen af met de gedachte dat de genomen van mens en chimpansee voor 98 procent identiek zijn aan elkaar
8. Die droge botten - de fossielen over de oorsprong van de mens 177
In dit hoofdstuk ontdekken we hoe weinig we kunnen leren over de oorsprong van de mens uit de fossiele overblijfselen van primaten
9. Aristoteles en de sneeuwbal - het mysterie van het menselijk bewustzijn 203
We bespreken hoe het onstoffelijke verstand van de mens (geest en ziel) zich verhoudt tot zijn stoffelijke hersenen

Deel 3: de mens en de Bijbel

10. De strijd tussen de wereldbeschouwingen - het bijbelse wereldbeeld verklaard 231
Het bevestigen, verklaren en begrijpen van het bijbelse wereldbeeld
11. Adam en de 'appel' - de historiciteit en val van de mens 253
Wij pleiten voor de historiciteit van de Genesisverslagen van de speciale schepping en val van Adam en Eva
12. Het beeld van God - waarom de mens uniek is 275
Wat betekent het dat de mens naar Gods beeld geschapen is? We onderzoeken tot in detail hoe het beeld van God verklaart dat de mens uniek is ondanks de zondeval

13. De tweede mens - Jezus Christus, de volmaakte mens	299
<i>Over de persoon, het zelfgetuigenis en het verlossingswerk van Jezus Christus, de tweede Adam* en de Zoon van God</i>	
14. De opstanding: feit of fictie?	317
De claim, de bewijzen en de gevolgen	
<i>In dit laatste hoofdstuk zoomen we in op de historische en theologische kern van het bijbelse wereldbeeld. De opstanding van Jezus Christus is het ultieme antwoord op onze vraag: wat is de mens? En dat antwoord heeft persoonlijke gevolgen voor eenieder van ons</i>	
Noten en verwijzingen	333
Index	351

* In de voetnoot op pagina 300 wordt uitgelegd waarom de auteur deze term gebruikt in plaats van de bijbelse uitdrukkingen 'laatste Adam' en 'tweede mens'. In de Nederlandse editie worden de juiste uitdrukkingen gebruikt. - E. M.

Voorwoord

In 1906 publiceerde de Amerikaanse humorist Mark Twain een zestig pagina's tellend essay getiteld *Wat is de mens?* Het bestond uit een saaie dialoog tussen een vijftenzestigplusser (die gelooft dat de mens slechts een machine is) en een jongeman (die nergens in leek te geloven). Het was niet een van zijn beste boeken, maar hij probeerde het in elk geval. Sinds die tijd lijken auteurs die titel te hebben gemeden als de pest. De Joodse auteur Abraham Heschel (1907-1972) publiceerde in 1965 een serie lezingen met de titel *Wie is de mens?*, terwijl Waller R. Newell (2001) en Joaquin G. Molina (2013) boeken schreven met de titel *Wat is een man?* Dat is zo ongeveer alles wat ik kon vinden, en de boeken van de twee laatstgenoemde auteurs gaan meer over de vraag wat het betekent om een man te zijn in plaats van een mens. Toen de psalmist vroeg: 'Wat is de mens?' (Ps. 8:5), denk ik dat hij een heel ander en dieper antwoord zocht.

Het ontwijken van dit onderwerp is des te vreemder omdat er nog nooit een tijd is geweest zoals de onze, waarin de nieuwsgierigheid naar de oorsprong van de mens en zijn bestemming groter is geweest dan ooit, en er feller dan ooit gedebatteerd wordt over de antwoorden op die vragen. De kans is groot dat elke poging om 'het grote plaatje' over de oorsprong, aard en uniekheid van de mens te presenteren, controversieel zal zijn, en misschien is dat de reden waarom auteurs er over het algemeen voor terugschrikken. Maar in de kern is het precies de vraag waarop de meesten van ons een antwoord willen hebben, omdat het betrekking heeft op dat kostbare 'ding' dat wij onze 'identiteit' noemen, persoonlijk en als ras.

De psalmist gaf natuurlijk drieduizend jaar geleden zijn eigen antwoord. Hij zei dat de mens met een duidelijk doel door God geschapen was - om heerschappij te voeren over de aarde en (bij implicatie) uiteindelijk in een bepaalde mate zou mogen delen in de heerlijkheid van de goddelijke natuur. De rest, zoals ze zeggen, is geschiedenis, maar het is geen

vrolijk verhaal. Zoals Mark Twain in een ander essay zegt: 'Ik kan niet anders dan teleurgesteld zijn in Adam en Eva.' Het is dus niet zo vreemd dat een groot deel van de mensheid vandaag de dag naar alternatieve oplossingen zoekt door de uitdaging van de vraag van de psalmist te aanvaarden, echter zonder het optimisme van zijn antwoord te aanvaarden.

In dit boek gaan we die oplossingen onderzoeken door 'het verschijnsel mens' te bekijken in de context van de kosmologie, biologie en psychologie. Daarna kijken we in het laatste deel van het boek naar de bijbelse context en ontdekken we dat de psalmist het toch bij het juiste eind had.

Laat u zich vooral niet afschrikken door de moeilijke wetenschappelijke materie die behandeld wordt, want het is een lekenvriendelijk boek waarin we (met wat humor, maar ook met wetenschappelijke integriteit) onderzoeken hoe de verschillende westerse wereldbeschouwingen het wezen van de mens verstaan, waarna we de bijbelse visie op de mens aanvaarden als het enige bevredigende antwoord op de vraag: wat is de mens?

Edgar Andrews
Welwyn Garden City, Engeland
28 september 2017